SAMENWERKINGSAGENDA PASSEND ONDERWIJS REGIO UTRECHT WEST

Augustus 2023 - Juli 2027

In de samenwerkingsagenda passend onderwijs regio Utrecht West maken samenwerkingsverbanden passend onderwijs en gemeenten met haar kernpartners Regionaal bureau leerplicht (RBL) en Jeugdgezondheidszorg (JGZ) bindende afspraken over het realiseren van onze gezamenlijke ambitie:

Voor elk kind/jongere een zo thuisnabij mogelijk passend onderwijsaanbod

Deze samenwerkingsagenda richt zich op alle kinderen/jongeren binnen het funderend onderwijs waarbij passend onderwijs het uitgangspunt vormt en aangrenzende domeinen (kinderopvang, jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg etc.) worden betrokken om passend onderwijs mogelijk te maken. Hiermee is de samenwerkingsagenda gepositioneerd als onderdeel van onze overkoepelende opdracht in de regio: het ondersteunen en bevorderen van ontwikkeling en participatie van kinderen/jongeren in onze samenleving.

De ontwikkeling en monitoring van de samenwerkingsagenda is belegd bij REA, het overlegorgaan waar beleid voorbereid en afgestemd wordt voor besluitvorming in het OOGO. Deelnemers hebben uitgesproken het REA door te willen ontwikkelen van de in 2013 gestarte ambtelijke agenda commissie naar een inhoudelijk voorbereidend en bestuurlijk gedragen overleg in 2027.

In dit document staan we stil bij hetgeen we in onze regio bereikt hebben en hoe we in de toekomst met elkaar voor elk kind/jongere een zo thuisnabij mogelijk passend onderwijsaanbod willen organiseren.

Inhoudsopgave

1.	Terugblik op regionale samenwerking en behaalde resultaten	3
2.	Visie op de samenwerkingsagenda 2023-2027	5
3.	Van visie naar doelstellingen en concrete acties	8
4.	Overige regionale aandachtsgebieden	14
5.	Monitoring	15

Bijlagen behorende bij de samenwerkingsagenda

A - Opbrengsten OOGO Utrecht West 2012-2015
B - Samenwerkingsagenda passend onderwijs Utrecht West 2016-2018
C - Evaluatie samenwerkingsagenda Passend Onderwijs 2016-2018 en voorstel samenwerkingsagenda 2019-2022
D - Opbrengsten regionale conferentie Passenderwijs 2018
E - Tussenrapportage samenwerkingsagenda passend onderwijs Utrecht West 2019-2022
F - PDCA-cyclus 'samenwerking op de inclusiegedachte'
G - Thuiszitterspact Van thuiszitten naar schoolgaan'
H - Kernpartnersaanpak Sterk VO

1. Terugblik op samenwerking en behaalde resultaten

Vooruitlopend op de Wet passend onderwijs (2014) en de transitie jeugdzorg (2015) start in onze regio de samenwerking tussen gemeenten, samenwerkingsverbanden en kernpartners in 2012 met een bestuurlijk 'diner pensant'. In het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) van juli 2013 wordt de samenwerkingsagenda 2013-2015[1] vastgesteld. De Regionaal Educatieve Agenda (REA) vormt het overlegorgaan waarin beleid ter besluitvorming voor het OOGO wordt voorbereid en afgestemd. Hiermee is de start van een langdurige samenwerking op basis van wederzijds vertrouwen een feit.

In december 2015 wordt tijdens de OOGO-conferentie op basis van evaluatie geconcludeerd dat een duurzame basisstructuur is ontwikkeld en partijen elkaars werkveld en cultuur hebben leren kennen. De aandacht wordt verlegd naar de uitvoering:

- de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp dient geïntensiveerd te worden
- preventieve inzet van jeugdhulp in de school (onderwijszorgarrangementen) lijkt een gewenst resultaat te hebben en vraagt verdieping
- aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt is onvoldoende uit de verf gekomen

Vanuit de visie dat elk kind/jongere gezond, veilig en zo thuisnabij mogelijk dient op te groeien, een krachtig netwerk en leefwereld rondom het kind/jongere bepalend is voor zijn/haar ontwikkeling én zorg en onderwijsondersteuning zo integraal mogelijk wordt aangeboden, wordt de samenwerkingsagenda 2016-2018[2] vastgesteld.

Uitgelicht: thema's samenwerkingsagenda 2016-2018

'preventie en toegang'
- ✓ functionele samenwerking tussen lokale teams en onderwijs
- ✓ intensieve afstemming en verbinding met het onderwijs bij inzet jeugdhulp
- ✓ waar functioneel gezamenlijke scholing onderwijs en lokale teams/ RBL
- ✓ inzet van specialistische kennis van jeugdhulp in het onderwijsproces ter preventie

'integraal arrangeren'
- ✓ ontwikkeling en borging van integrale arrangementen tussen onderwijs en jeugdhulp
- ✓ verduurzaming van de basisondersteuning binnen het onderwijs
- ✓ optimaliseren van een dekkend, integraal ondersteuningsaanbod voor elk kind/jongere
- ✓ waar mogelijk ontschotting van budgetten voor integrale onderwijszorg arrangementen

'thuiszitters'
- ✓ borgen en evalueren van het regionale thuiszittersprotocol
- ✓ ontwikkelen en integreren van beleid rondom vrijstellingen
- ✓ concretiseren van de samenwerking tussen onderwijs, leerplicht (RBL), JGZ en wijkteams

'aansluiting arbeidsmarkt en participatie'
- ✓ uitbreiding van het netwerk passend onderwijs met MBO
- ✓ nadere concretisering van het thema aansluiting arbeidsmarkt – participatie

In april 2019 vindt evaluatie plaats van de samenwerkingsagenda 2016-2018[3]:

→ partijen binnen onderwijs en jeugdhulp weten elkaar beter te vinden en werken meer samen vanuit de ondersteuningsbehoefte van het kind/de jongere.
→ vanuit integraal arrangeren worden onderwijszorgarrangementen ontwikkeld.
→ ter voorkoming van thuiszitters is het landelijke thuiszitterspact vertaald naar een regionale versie 'Van thuiszitten naar schoolgaan'.
→ de samenwerkingsverbanden hebben een zichtbare rol gekregen in de aanvraagprocedure van vrijstellingen.
→ Het thema 'aansluiting arbeidsmarkt en participatie' is onvoldoende aan de orde gekomen. Geconcludeerd wordt dat dit thema binnen het bovenregionale voortijdig schoolverlaters overleg aan de orde komt waarbij de juiste partijen aan tafel zitten.

[1] *Speerpunten en bereikte resultaten worden beschreven in het document 'Opbrengsten OOGO Utrecht West 2012-2015'*
[2] *Aan de thema's verbonden doelstellingen worden benoemd in het document 'Samenwerkingsagenda passend onderwijs Utrecht West 2016-2018'*
[3] *Terugblik, evaluatie en vooruitblik worden beschreven in 'Evaluatie samenwerkingsagenda Passend Onderwijs 2016-2018 en voorstel samenwerkingsagenda 2019-2022'*

Uitgelicht: greep uit de concrete inspanningen 2016-2018

REA is verstevigd door deelname van RBL en JGZ; Passenderwijs organiseert een conferentie voor gemeenten en onderwijs met als thema 'verbinding onderwijs en jeugdhulp)[4]; Inzet van jeugdhulpwerkers op pilotscholen in PO en VO; Start van onderwijszorgarrangement binnen PO en VO; Gezamenlijk aanbod van sociale vaardigheidstrainingen binnen het PO; In een aantal gevallen aansluiting van de jeugdhulp bij meerpartijenoverleggen in het PO; Kernpartners werken gezamenlijk aan project integraal persoonsgebonden budget.

Als aandachtspunten worden onder meer benoemd:

- procesmatig meer werken volgens plan-do-check-act waarbij meer aandacht is voor het integreren van aanpalende domeinen
- een gezamenlijke, heldere visie op inclusiever onderwijs
- meer aandacht voor (vroegtijdig) signaleren
- meer zicht op speciaal onderwijs (buiten onze regio)
- het grijze gebied tussen de Jeugdwet en passend onderwijs: wie is waar verantwoordelijk voor en wie betaalt wat?
- hoewel het aantal thuiszitters relatief klein is, maken de kernpartners zich zorgen over de groep 'potentiële thuiszitters'

Op 18 april 2019 wordt de samenwerkingsagenda 2019-2022[5] in het OOGO vastgesteld. Thema's in deze agenda zijn 'preventie en toegang'; 'integraal arrangeren' en 'thuiszitters' waarbij de volgende doelstellingen worden benoemd: het realiseren van inclusiever onderwijs; vroegtijdig signaleren; komen tot ontschotting bij procedures en budgettering (maatwerkpot); zachte randen tussen onderwijs en jeugdhulp (grijze gebied); benoemen van de regierol bij complexe casuïstiek en de wijze van opschaling indien nodig; aandacht voor de potentiële thuiszitters

In maart 2021 vindt een tussenevaluatie[6] plaats. De volgende resultaten worden benoemd:

→ meer smart-geformuleerd werken
→ constructieve gesprekken over gezamenlijke visie op inclusiever onderwijs
→ concretere samenwerking op casusniveau
→ (door)ontwikkeling van onderwijszorgarrangementen
→ meer zicht op (potentiële) thuiszitters.

(Nog) niet gerealiseerde doelstellingen: structurele financiering van jeugdhulp in de school en ontschotting (maatwerkpot).

Uitgelicht: greep uit de concrete inspanningen 2019-2022

Doelstellingen worden smart gemonitord; Meer multidisciplinaire overleggen op casusniveau; Regionale afstemming tussen de loketten van samenwerkingsverbanden en lokale toegang jeugdhulp; Individuele financiering maakt plaats voor gezamenlijke financiering van jeugdhulp op SBO De Kristal en SBO De Keerkring; Definitie van thuiszitters is regionaal aangepast, de signalering verloopt beter.

4 *De resultaten van de door Passenderwijs georganiseerde conferentie 'Verbinding onderwijs en jeugdhulp' staan beschreven in het document 'Opbrengsten regionale conferentie Passenderwijs 2018'*

5 *De samenwerkingsagenda 2019-2022 staat beschreven in het document 'Evaluatie samenwerkingsagenda Passend Onderwijs 2016-2018 en voorstel samenwerkingsagenda 2019-2022'*

6 *De tussenevaluatie staat beschreven in het document 'Tussenrapportage samenwerkingsagenda passend onderwijs Utrecht West 2019-2022'.*

2. Visie op de samenwerkingsagenda 2023-2027

2.1 Inleiding

Medio 2023 is gestart met de ontwikkeling van de samenwerkingsagenda 2023-2027.
Om te komen tot een inhoudelijke agenda is met de kernpartners teruggekeken op de behaalde resultaten tot nu toe, zijn actuele maatschappelijke ontwikkelingen benoemd en is onze visie op het realiseren van onze gezamenlijke opdracht en ambitie: 'voor elk kind/jongere een zo thuisnabij mogelijk passend onderwijsaanbod' nog eens helder benoemd.

2.2 Onze regionale visie en strategie

Visie**, oftewel: **waar staan we voor?
Deze vraag begint met het bepalen vanuit welke *kernwaarden* we naar onze opdracht en ambitie kijken. Onze kernwaarden, beschreven in uitingen van professioneel handelen, vormen ons kompas om te bepalen langs welke weg we onze opdracht willen realiseren.

Kernwaarden regio Utrecht West

Uit onze houding blijkt …
- verbondenheid met kernpartners door de dialoog aan te gaan over onze gezamenlijke opdracht
- het streven naar balans tussen ambitie en dagelijkse praktijk
- het zoeken naar mogelijkheden binnen en als het moet buiten de kaders

Door ons handelen ervaart …
- Het kind/de jongere zich gezien en gewaardeerd
- de ouder zich betrokken bij het ondersteuningsproces van zijn/haar kind
- de netwerkpartner zich uitgenodigd tot afstemming en samenwerking

Uit onze ambitie komt naar voren dat …
- nog meer kinderen/jongeren binnen hun eigen leefomgeving een passend ondersteuningsaanbod krijgen op het gebied van onderwijs en jeugdhulp

Bij het bepalen van een zo thuisnabij mogelijk passend onderwijsaanbod voor elk kind/jongere zijn de *ondersteuningsbehoeften* van school, ouders en kind/jongere (dynamische driehoek) het uitgangspunt. Binnen de ondersteuningsbehoeften zijn de onderwijsbehoeften bepalend voor de ondersteuning binnen het onderwijs. De onderwijsbehoeften worden vanuit twee perspectieven bekeken:
- het perspectief van het kind/de jongere: wat heeft dit kind/deze jongere nodig aan ondersteuning?
- het perspectief van school: op welke wijze kan ondersteuning georganiseerd worden?

Het gaat er niet om '*wat een kind/jongere heeft*' (diagnose) maar '*wat een kind/jongere nodig heeft*' (ondersteuningsbehoefte) om te slagen binnen het onderwijs. De vorm en mate waarin ondersteuning georganiseerd wordt, kan per school verschillen. Dit is afhankelijk van de wijze waarop de school georganiseerd is, het gerealiseerde niveau van basisondersteuning en de (on)mogelijkheden in het bieden van extra ondersteuning.
Binnen onze regio stellen we de *inclusiegedachte* centraal**.** Iedereen is welkom, hoort erbij en kan meedoen. Verschil in ontwikkeling wordt geaccepteerd en vormt de basis voor ondersteuning op maat. Er wordt gedifferentieerd waar mogelijk waardoor leerlingen naar vermogen meedoen, en zo veel mogelijk samen leren en leven in de eigen buurt. Het motto in onze regio: regulier waar het kan, speciaal waar het moet!
Het realiseren van inclusiever onderwijs vraagt structurele inspanning en samenwerking met betrokkenen om balans te houden in enerzijds het realiseren van de doelstelling van inclusie (alle leerlingen zoveel mogelijk binnen dezelfde school hun onderwijs laten volgen) en anderzijds de (on)mogelijkheden van het huidige onderwijsstelsel.

De inclusiegedachte betekent ook dat kinderen *zo thuisnabij mogelijk* onderwijs volgen waarbij we wel stellen wel dat het welzijn van het kind/jongere, het recht op ontwikkeling en de kwaliteit van de ondersteuning voor gaat op thuisnabijheid.
Naast onderwijsbehoeften hebben sommige kinderen/jongeren ook behoefte aan andere vormen van ondersteuning (bv. op het gebied van jeugdhulp). Dit vraagt om verbinding met de pedagogische basis (o.a. welzijn, jongerenwerk, jeugdgezondheidszorg) ten behoeve van laagdrempelige, collectieve ondersteuning en vroegsignalering. Een integrale benadering waarin onderwijs en kernpartners samenwerken om de leefgebieden van het kind/de jongere met elkaar te verbinden is van belang. Hierbij sluiten we aan bij de doelstellingen van de vastgestelde landelijke hervormingsagenda jeugd 2023-2028.

Uitgelicht: hervormingsagenda jeugd 2023-2028

In de landelijk vastgestelde hervormingsagenda jeugd 2023-2028 staan ambities om de huidige, ontoereikende jeugdzorg anders te organiseren. Zo dient een maatschappelijke dialoog op gang te komen over het versterken van het netwerk rondom het kind/de jongere. Veel van de hulpvragen zouden niet direct door Jeugdhulp opgepakt moeten worden maar binnen dit netwerk. Dit vraagt versteviging van het netwerk en een sterke pedagogische basis. Dit wordt binnen de hervormingsagenda geduid als 'normaliseren': het reduceren van de zorgvraag d.m.v. het benadrukken van de eigen verantwoordelijkheid van jeugdigen, opvoeders en het sociale netwerk en tevens het waken voor onnodig diagnosticeren of problematiseren van incidenten en afwijkingen van het gemiddelde, ook wel 'de norm'. Hierin dient benadrukt te worden dat jeugdigen en opvoeders met hulpvragen waarbij jeugdhulp noodzakelijk is wel aanspraak moeten kunnen blijven maken op de juiste ondersteuning.

Door samenwerking en afstemming met kernpartners als gemeente, RBL, uitvoerders van jeugdhulp en JGZ zijn we beter in staat om samen met ouders een passend aanbod voor elk kind/jongere te realiseren en *thuiszitters* te voorkomen.

Visie op passend onderwijs binnen de regio Utrecht West

*De **regio Utrecht West** wil vanuit haar **kernwaarden** op basis van **ondersteuningsbehoeften** en **inclusiegedachte** door **integraal** te **arrangeren** een **zo thuisnabij mogelijk** aanbod voor elk kind/jongere realiseren en daarmee **thuiszitters** voorkomen*

Strategie**, oftewel: **hoe gaan we onze opdracht realiseren?
Om voor elk kind/jongere een passend aanbod te kunnen realiseren, is het bieden van *kwalitatief goed onderwijs* binnen de school het vertrekpunt. Scholen zijn hiervoor afhankelijk van voldoende formatie, aanwezige expertise en capaciteit binnen het schoolteam.
Passend onderwijs begint op school. Een *goed toegeruste leerkracht/docent* en *intern begeleider/zorgcoördinator* werken als koppel handelingsgericht vanuit onderwijsbehoeften van het kind/de jongere en worden hierbij ondersteund door het team en ouders/verzorgers als collectief. (Aanvullende) jeugdhulp hoort hier ook bij. Het is de verantwoordelijkheid van gemeenten, samen met partners uit het voorveld en jeugdhulp, om te zorgen voor voldoende capaciteit voor hulp voor jongeren. Daarbij kan een onderscheid gemaakt worden in preventieve inzet, gericht op het voorkomen van (beginnende) problematiek, en aanvullende jeugdhulp gericht op behandeling. Juist voor de komende jaren is het doel om de beweging naar preventie volop in te zetten, en het zogenoemde 'voorveld' te betrekken bij het onderwijs. Op deze manier dragen we bij aan het welzijn van kinderen/jongeren, dit is ook belangrijk om de capaciteit in de aanvullende jeugdhulp snel beschikbaar te houden.
Ook adequate onderwijshuisvesting is onderdeel van de verantwoordelijkheid van gemeenten, dit is rand voorwaardelijk voor het komend tot passend onderwijs voor alle leerlingen.

Naast een goed toegeruste leerkracht/docent is *eigenaarschap* een belangrijke factor voor kwalitatief goed onderwijs. De school blijft eigenaar van en verantwoordelijk voor het ondersteuningsproces van het kind/jongere en is daardoor in staat te sturen en bij te stellen. Een voorwaarde om kwalitatief goed onderwijs te kunnen bieden, is dat het regionaal vastgestelde niveau van *basisondersteuning* binnen de school gerealiseerd wordt en dat aanvullende *extra ondersteuning* (voorzieningen en arrangementen in de vorm van expertise en/of middelen) voor de school beschikbaar wordt gesteld. Hiermee realiseren we met elkaar het wettelijk verplichte *dekkend aanbod*.
Tot slot is het van belang dat we binnen de regio een *gezonde financiële bedrijfsvoering* nastreven waardoor op korte en lange termijn de extra ondersteuning gefinancierd kan worden, zowel binnen het onderwijs als de jeugdhulp.

3. Van visie naar doelstellingen en concretisering

Op basis van onze visie, actuele ontwikkelingen, evaluatie van de voorgaande planperiode en uitvraag bij REA-deelnemers zijn de volgende doelstellingen vastgesteld voor de samenwerkingsagenda 2023-2027:

- verbreden van de inclusiegedachte binnen het onderwijs
- integraal arrangeren binnen jeugdhulp en onderwijs
- het voorkomen van thuiszitters

3.1 Verbreden van de inclusiegedachte binnen het onderwijs

Ieder kind/jongere heeft recht op onderwijs in een inclusief onderwijssysteem, een systeem dat gericht is op gelijke kansen en waar kinderen/jongeren in hun leefomgeving naar school kunnen gaan ongeacht hun achtergrond of ondersteuningsbehoefte. Veel scholen zijn al bezig met het realiseren van een meer inclusieve leeromgeving. Dit doen zij samen met kernpartners zoals het samenwerkingsverband als extra onderwijsondersteuning nodig is en de gemeente als jeugdhulp, leerlingvervoer of aanpassing van schoolgebouwen nodig is. Komend planperiode zal de inclusiegedachte nadrukkelijk onderdeel zijn van onze samenwerkingsagenda. We zetten in op differentiatie waar mogelijk (regulier waar het kan, speciaal waar het moet) waardoor kinderen/jongeren naar vermogen meedoen, en zo veel mogelijk samen leren en leven in de eigen buurt.

Hoe verbreden we de inclusiegedachte binnen het onderwijs?

A) Opbrengsten regionale conferentie concretiseren en monitoren

In september 2022 heeft Passenderwijs een vervolg georganiseerd op de conferentie van 2018 waar de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp centraal stond. In onderstaande tabel de opbrengsten van de lokale sessies tussen primair onderwijs en gemeenten.

Wat moet er volgens jou gebeuren om het onderwijs in onze gemeente meer inclusiever te maken?	
Woerden	• *Samenwerken onderwijs en zorg: zorg koppelen aan school* • *Kennis en kunde schoolteam vergroten* • *Leren van en met elkaar* • *Het kind/de jongere centraal zetten* • *Eén taal, één visie*
Montfoort/Oudewater	• *Gebruik maken van kennis/kunde binnen de gemeente* • *Voldoende personeel/bezetting* • *Korte lijnen met kernpartners* • *Dezelfde taal spreken* • *Maatwerk, buiten de lijnen kleuren*
De Ronde Venen	• *Samenwerking onderwijs en gemeente/jeugdhulp* • *Expertise/kennis delen* • *Nieuwkomers* • *Logopedie in de school*
Stichtse Vecht	• *Samenwerking met gemeente* • *Meer expertise* • *Basisondersteuning versterken* • *Flexibiliteit*

De opbrengsten van de lokale sessies tussen onderwijs en gemeenten zijn vertaald naar een PDCA-cyclus[7] en vormen onderdeel van de LEA-agenda per gemeente.

Ook in het voortgezet onderwijs wordt nauwe samenwerking gezocht met de gemeenten. Zo werkt Sterk VO nauw samen met TIM Stichtse Vecht en de gemeente op basis van de kernpartnersaanpak.

[7] *De PDCA-cyclus per samenwerkingsverband is opgenomen in het document 'PDCA-cyclus samenwerking op de inclusiegedachte'*

Partijen geven aan het doorontwikkelen van de kernpartneraanpak en het uitbouwen van preventieve inzet van belang te vinden.

Hoe concretiseren we deze doelstelling?

Plan-do-check-act 'regionale conferentie'				
	plan	*do*	*check*	*act*
A1	Conferentie	Opbrengsten concretiseren in pdca-cyclus	Voortgang in lokaal LEA bewaken	Bijstelling bij onvoldoende voortgang
A2	Kernpartnersoverleg	Doorontwikkeling kernpartnersaanpak VO en uitbouwen preventieve inzet	Voortgang in lokaal LEA bewaken	Bijstelling bij onvoldoende voortgang

B) Verbreding en verdieping aanbod binnen het regulier onderwijs

Kernpartners werken aan het verbreden van het ondersteuningsaanbod om zoveel mogelijk kinderen/jongeren met een extra ondersteuningsvraag verantwoord een passende onderwijssetting te kunnen bieden binnen het regulier onderwijs.

1) Scholen bieden een zo hoog mogelijk, verantwoord niveau van basisondersteuning om zoveel mogelijk kinderen/jongeren een passende onderwijssetting te bieden. De term 'verantwoord' is hier bewust gekozen om duidelijk te maken dat de kwaliteit van ondersteuning, beschreven in het schoolondersteuningsprofiel, voorop staat.
2) Scholen kunnen via het samenwerkingsverband een beroep doen op extra ondersteuning binnen de school. Dit kan in de vorm van expertise (bv. een specialist vanuit cluster 4 onderwijs of een jongerencoach op het VO). Ook is het mogelijk op basis van een plan van aanpak middelen aan te vragen. De wijze waarop deze extra ondersteuning vorm wordt gegeven verschilt per SWV.
3) Utrecht West heeft geen scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs in haar regio. Gezien het lage verwijspercentage en de diversiteit van verwijzing is het niet realistisch een grootschalige fysieke voorziening binnen de regio te starten. Met het (voortgezet) speciaal onderwijs zijn afspraken gemaakt over de inzet van deskundigheid ten behoeve van de reguliere scholen. Door inzet van specifieke expertise (cluster 3 en 4) verbreden en verdiepen we het aanbod binnen de school met als doel nog minder buiten de regio te verwijzen.

Hoe concretiseren we deze doelstelling?

Plan-do-check-act 'verbreding en verdieping binnen het regulier onderwijs'				
	plan	*do*	*check*	*act*
B1	Verbreed toelaten binnen regulier onderwijs	Regulier onderwijs, Passenderwijs en gemeente ontwikkelen arrangementen	Het aantal afgegeven TLV's blijft onder het landelijk gemiddelde	Bijstelling indien TLV's harder stijgt dan landelijk gemiddelde
B2	basisondersteuning	SWV maakt basisondersteuning inzichtelijk Schoolbesturen bieden basisondersteuning	Voortgang basisondersteuning in lokaal LEA bewaken	Bijstelling bij onvoldoende voortgang
B3	extra ondersteuning	SWV maakt inzichtelijk welke extra ondersteuning beschikbaar is en betrekt hier ook preventieve inzet vanuit het jeugddomein	Aanbod toetsen aan vraag vanuit onderwijsveld	Bijstelling indien aanbod niet dekkend is
B4	specifieke expertise	Afspraken met gespecialiseerd onderwijs over aanbod in de regio	Aanbod toetsen aan vraag vanuit onderwijsveld	Bijstelling indien aanbod niet dekkend is

3.2 Integrale benadering binnen onderwijs en aanpalende domeinen

Bij het inventariseren van de onderwijsbehoeften van het kind/de jongere wordt ook gekeken in hoeverre deze onderdeel is van een bredere ondersteuningsbehoefte waarbij andere ondersteuning (zoals bv. jeugdhulp) gewenst is. Zowel bij toekenning als inhoudelijke ondersteuning wordt afstemming tussen betrokken partijen gezocht bij het bieden van passende ondersteuning.

Hoe realiseren we integrale benadering tussen onderwijs en de ondersteuning voor jeugd?

C Functionele samenwerking tussen onderwijs en gemeenten (jeugdhulp)

Het komen tot passende ondersteuning is niet alleen een opdracht voor schoolbesturen (passend onderwijs) maar ook voor gemeenten (Jeugdwet). Ondersteuning en expertise dienen in onderlinge samenhang vanuit afgestemde aanpak beschikbaar te zijn. Samenwerkingsverbanden en gemeenten handelen vanuit éénzelfde visie, nl. ondersteuning voor jeugd laagdrempeliger, dichterbij en vanuit afstemming tussen onderwijs en gemeenten waardoor leefgebieden met elkaar verbonden blijven.
Deze visie is in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 waarin wordt benadrukt dat wijkteams versterkt dienen te worden en een betere samenwerking met onderwijs ervoor moet zorgen dat kinderen/jongeren meer binnen collectieve voorzieningen in of dichtbij hun leefwereld worden ondersteund. Ook de Regionale agenda jeugd Utrecht-West 2022-2025 haakt aan bij deze ontwikkeling door als ambitie te stellen dat jeugdhulp beter dient aan te sluiten bij de leefwereld van kinderen/jongeren waarbij versterking zoveel mogelijk in de eigen omgeving plaatsvindt. Daarbij is het belangrijk om preventief aanbod te ontwikkelen zodat de beschikbare capaciteit binnen de curatieve jeugdhulp ingezet wordt voor kinderen/jongeren die dat het meest nodig hebben.
Onderwijs en gemeenten werken samen op regionaal en lokaal niveau.
Regionaal willen gemeenten, samenwerkingsverbanden en kernpartners in het kader van integrale ondersteuning tot duurzame samenwerking komen.
Lokaal krijgt de samenwerking vorm in verschillende overleggen die op beleids- en casusniveau georganiseerd worden. Binnen gemeenten worden samenwerkingsafspraken met scholen en kernpartners nader ingevuld en geconcretiseerd. Het gaat daarbij bijvoorbeeld over de aanwezigheid van partners op de scholen, en de capaciteit die alle betrokken partijen beschikbaar hebben. Op casusniveau is een voorbeeld het multidisciplinair overleg waarbij het doel is ondersteuningsbehoeften van het kind/de jongere te inventariseren, verwachtingen te benoemen en (on) mogelijkheden te bespreken. Naast ouders en school nemen ook kernpartners deel aan het overleg. Tijdens het overleg wordt bepaald waar in deze casus de regie ligt en wie welke verantwoordelijkheden heeft.

D Samenwerking op het grijze gebied tussen verantwoordelijkheid onderwijs en gemeenten

Om professioneel te kunnen samenwerken dienen verantwoordelijkheden en taakgebieden van onderwijs en gemeenten helder geformuleerd te zijn. Pas dan kunnen we elkaar effectief aanspreken wanneer ondersteuningstrajecten onvoldoende uitgevoerd worden. Er blijkt in de praktijk een grijs gebied waarbij de Onderwijs- en Jeugdwet elkaar raken. Hierbij lijkt geen eenduidige interpretatie te bestaan wat precies valt onder de verschillende wetten en wie verantwoordelijk is. Hoe scherp we verantwoordelijkheden en taken ook definiëren, er zal altijd een grijs gebied zijn waar we met elkaar een gezamenlijk besluit in het belang van het kind/de jongere moeten nemen. Een heldere definitie van taken en verantwoordelijkheden én het handelen vanuit onze kernwaarden zijn uitgangspunten om met elkaar de dialoog binnen het grijze gebied aan te gaan.

E Instandhouding en waar nodig uitbreiden systeemfinanciering gericht op inzet van zo thuisnabije ondersteuning

Binnen het onderwijs zijn naast individuele onderwijszorgarrangementen ook arrangementen op systeemniveau ontwikkeld. Denk hierbij aan 'OZA-kleutergroep en jeugdhulp in de school SBO De Kristal', 'Leeroute-4 groep SBO De Keerkring', 'Jeugdhulpwerker binnen onderwijs in Oudewater' en 'Inzet jeugdhulpwerker in het VO'.
Voordelen van arrangementen op systeemniveau: kinderen/jongeren kunnen langer thuisnabij onderwijs volgen, meer kinderen hebben voordeel van de inzet, expertise kan binnen de school geborgd worden, de kosten per kind/jongere zijn lager en de administratieve last is minder.
Ook bovenregionaal wordt aandacht besteed aan dit thema. Samenwerkingsverbanden en gemeenten in de provincie Utrecht willen meer samenwerken om jeugdhulp in het (voortgezet) speciaal onderwijs eenvoudiger te organiseren zodat alle kinderen/jongeren op tijd passende ondersteuning in de school krijgen ('bovenregionale werkagenda jeugdhulp in het (voortgezet) speciaal onderwijs').
Komende jaren zetten we ons verder in voor ondersteuning in en dichtbij de leefwereld van kinderen en jongeren door ons meer te focussen op systeemgerichte en daarmee contextgerichte financiering.

Hoe concretiseren we deze doelstelling?

Plan-do-check-act 'integraal arrangeren onderwijs en jeugdhulp'				
	plan	*do*	*check*	*Act*
C	Functionele samenwerking onderwijs en jeugdhulp	Regionale samenwerking binnen REA op basis van samenwerkingsagenda Lokale samenwerking tussen SWV en toegang lokale jeugdhulp	Jaarlijks vaststellen of overlegstructuren functioneel en dekkend zijn.	Bijstelling op basis van jaarlijkse voortgang
D	Kaderen ondersteuning onderwijs en zorg met als doel samenwerking op het grijze gebied	Vastleggen taken en verantwoordelijkheden in beslisschema en benoemen 'grijs gebied'	Loket SWV en lokale toegang jeugdhulp evalueren beslisschema in de praktijk	Bijstellen beslisschema op basis van ervaring uit de praktijk
E	Instandhouding en waar mogelijk uitbreiden van arrangementen o.b.v. systeemfinanciering	Structurele, contextgerichte systeemfinanciering realiseren in overleg met onderwijs, gemeenten en kernpartners.	Jaarlijkse voortgang op bestaande en nieuwe systeemfinanciering	Bijstelling op basis van jaarlijkse voortgang

3.3 Het voorkomen van thuiszitters

Binnen de samenwerkingsagenda Utrecht West is het thema 'voorkomen van thuiszitters' opnieuw als één van de prioriteiten voor de komende periode benoemd. Hoewel het aantal thuiszitters in onze regio beperkt is, vinden we elke 'thuiszitter' er één teveel.
Zoals in onze regionale vertaling van het landelijke thuiszitterspact 2016 ('Van thuiszitten naar schoolgaan'[8]) staat aangegeven, verbinden wij ons in de regio Utrecht West aan de ambitie dat geen enkel kind/jongere langer dan drie maanden thuis zit zonder een passend aanbod van onderwijs en/of jeugdhulp. Onze sluitende aanpak draait om maatwerk voor kinderen, jongeren en gezinnen. Wij werken met hen aan een sterke basis thuis en op school, bieden steun bij opgroeien en ontwikkelen en zorgen voor specialistische zorg en ondersteuning als het moet. Kernpartners bieden in onderlinge samenhang vanuit eigen verantwoordelijkheid ondersteuning met als doel het realiseren van een passend ondersteuningsaanbod.

[8] *Het landelijke thuiszitterspact is door REA vertaald naar onze eigen regio, in het document 'Van thuiszitten naar schoolgaan' staat uitgebreid beschreven op welke wijze Utrecht West thuiszitten wil voorkomen.*

Daar waar het ons niet lukt om een sluitende aanpak te organiseren, hebben we voorzien in opschaling om door te kunnen zetten. Wij monitoren de resultaten in het REA en het OOGO en hanteren hierbij de volgende definitie voor thuiszitters:

Categorie	Definitie	Toelichting
Categorie 1 *Absoluut verzuim* Categorie 2 *Thuiszitters*	Leerplichtige leerlingen die niet op een school staan ingeschreven Leerplichtige leerlingen die meer dan 4 weken voor meer dan 50% niet naar school gaan	Betreft zowel geoorloofd als ongeoorloofd verzuim

Hoe realiseren we het voorkomen van thuiszitten?

F1 Beschikbaarheid van ondersteuning

We investeren in en bieden steun bij het ontwikkelen van een sterke basis thuis en op school door een zo hoog mogelijk niveau van basisondersteuning binnen de school en beschikbaarheid van voorliggende en preventieve voorzieningen buiten de school waar elk kind/jongere gebruik van kan maken. Voor hen die meer nodig hebben, realiseren we een dekkend aanbod van voorzieningen op niveau van onderwijs en andere ondersteuning waarbij het aangaan van onderwijszorgarrangementen een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Hierbij zetten we indien nodig en mogelijk de Variawet in (meer maatwerk voor kinderen die tijdelijk of gedeeltelijk geen onderwijs kunnen volgen).

F2 Samenwerking tussen gemeenten en onderwijs

In geval van (dreigend) thuiszitten organiseren kernpartners structureel overleg waarbinnen onderwijsondersteuning en ondersteuningsplannen op elkaar afgestemd worden. Van belang is dat de verbinding tussen onderwijs en kernpartners geborgd wordt en herkenbaar is voor de scholen. De opdracht die wij onszelf meegeven:

- Daar waar de verbinding tussen school en gemeente in de vorm van een persoon belegd wordt, maakt deze persoon, in lijn met de hervormingsagenda, in meer of mindere mate structureel onderdeel uit van het ondersteuningsteam binnen/rondom de school.
- Daar waar de verbindingsfunctie niet in de vorm van een organisatie of persoon is georganiseerd, is voor de scholen duidelijk op welke wijze zij contact kunnen leggen met de lokale toegang tot jeugdhulp.

F3 Doorzettingsmacht indien geen passend aanbod tot stand komt

In zeer complexe situaties kan het voorkomen dat een kind/jongere, ouders, school en kernpartners er niet in slagen overeenstemming te krijgen over een passende plek met een passend aanbod. In 'Van thuiszitten naar schoolgaan' is een opschalingsprocedure beschreven welke in de praktijk in de afgelopen planperiode slechts éénmaal toegepast is. De regio wil deze opschalingsprocedure met betrokkenen in deze planperiode evalueren en actualiseren.

F4 Monitoring van thuiszitters

Afgelopen planperiode is gebleken dat het betrouwbaar registreren van thuiszitters lastig is. De definities zijn te breed omschreven, scholen melden onvoldoende, privacywetgeving maakt het lastig. Komende planperiode willen de samenwerkingsverbanden met RBL een doeltreffende registratie opzetten op basis waarvan elk kwartaal een overzicht kan worden gegenereerd met daarin de volgende variabelen: aantal thuiszitters binnen categorie 1 en 2, aantal absolute thuiszitters, aantal vrijstellingen en reden van thuiszitten.

Hoe concretiseren we deze doelstelling?

Plan-do-check-act 'het voorkomen van thuiszitters'				
	plan	*do*	*check*	*act*
F1	Beschikbaarheid van ondersteuning ter voorkoming van thuiszitters	Realiseren van een dekkend aanbod aan ondersteuning	Bij thuiszitters checken of gebrek aan aanbod reden van thuiszitten is	Bij gebrek aan aanbod kernpartneroverleg gericht op een oplossing
F2	Afstemming onderwijs en jeugdhulp	Structureel kernpartnersoverleg	Bij scholen uitvragen of kernpartneroverleg structureel plaatsvindt	Gesprekken met scholen indien niet het geval
F3	Doorzettingsmacht	Huidige werkwijze evalueren en actualiseren binnen REA	Ter besluitvorming in OOGO	Handelen naar besluit
F4	Monitoring	Opzetten pragmatisch monitorsysteem	Output monitor in REA	Bijstellen op basis van evaluatie

4. Overige regionale ontwikkelingen

Naast de drie doelstellingen die de basis vormen van deze samenwerkingsagenda, zijn er actuele ontwikkelingen die binnen REA geagendeerd worden. De thema's worden informerend geagendeerd, waar nodig zal actie ondernomen worden.

Thema	Ontwikkeling
Poortwachter dyslexie	In Utrecht West is sinds januari 2023 de poortwachtersrol belegd bij Passenderwijs. De poortwachter geeft inhoudelijk advies waarop de gemeente haar besluit tot wel/geen vergoede diagnostiek/behandeling ernstige dyslexie baseert. Een onafhankelijk projectleider ondersteunt de inhoudelijke ontwikkeling welke geborgd wordt binnen een stuurgroep bestaande uit bestuurders van gemeenten, samenwerkingsverband en schoolbesturen.
Onderwijshuisvesting	Inclusiever onderwijs vraagt om toegankelijke schoolgebouwen en passende voorzieningen om een passende leeromgeving voor kinderen en jongeren te realiseren. Meer maatwerk voor kinderen en jongeren met een extra ondersteuningsbehoefte vraagt samenwerking met professionals uit andere sectoren om onderwijshuisvesting flexibeler in te delen.
Dekkend aanbod en capaciteit	Er is sprake van een landelijke stijging van het gespecialiseerd onderwijs. Dit heeft gevolgen voor het aantal beschikbare plekken, op dit moment zijn deze schaars. De samenwerkingsverbanden overleggen bovenregionaal (Midden-Nederland) met het (V)SO over het capaciteitsvraagstuk zodat gespecialiseerd onderwijs beschikbaar blijft voor kinderen en jongeren die dit nodig hebben. Regio Utrecht West heeft geen scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs. Gezien het lage verwijspercentage en de diversiteit van verwijzing is het niet realistisch een grootschalige fysieke voorziening binnen de regio te starten. Onze regio kiest voor versterking van het onderwijs binnen onze eigen scholen en voorzieningen én het intensiveren van de samenwerking met het gespecialiseerd onderwijs. Alleen op deze manier blijft het gespecialiseerd onderwijs toegankelijk voor die kinderen en jongeren die het echt nodig hebben.
Af- en ombouw jeugdzorg plus	De jeugdzorg plus en het bijbehorende onderwijs gaan een grote transformatie tegemoet. Het doel van het kabinet is dat alle gesloten jeugdhulpinstellingen in 2025 kleinschalig werken, in 2030 dient het aantal gesloten plaatsingen zo dicht mogelijk bij nul te liggen. Het streven is om jongeren in het voortgezet onderwijs tijdens een gesloten plaatsing ingeschreven te laten staan op hun eigen school of een school in de buurt. Sterk VO en RUW bepalen komende periode regionaal koers ten aanzien van deze ontwikkeling.
Vergroten van de mentale weerbaarheid van kind/jongere	De maatschappelijke (prestatie) druk op kinderen en jongeren neemt toe. Dit uit zich in een toename van klachten rondom mentale belastbaarheid. Binnen onze regio zijn we ons bewust van deze ontwikkeling en laten we op de agenda terugkomen of onze activiteiten binnen het onderwijs niet bijdragen aan het vergroten van de maatschappelijke (prestatie) druk.

5. Monitoring

In onderstaande tabel is de PDCA-cyclus getotaliseerd en zijn voortgangskolommen toegevoegd. De voortgang wordt op een 5-puntschaal weergegeven waarbij afgezet wordt ten opzichte van het voorgaande jaar. Een inhoudelijke toelichting wordt jaarlijks als bijlage bijgevoegd.

1 = geen vooruitgang maar teruggang en verdient prioriteit; **2** = geen vooruitgang en vraagt aandacht; **3** = neutraal, vraagt geen aandacht;
4 = vooruitgang, vraagt geen aandacht **5** = vooruitgang en zijn we trots op!

Plan-do-check-act					**Voortgang**	**Voortgang**	**Voortgang**	**Evaluatie**
	plan	*do*	*check*	*act*	*Aug 24*	*Aug 25*	*Aug 26*	*Aug 27*
A1	Conferentie	Opbrengsten concretiseren in pdca-cyclus	Voortgang in lokaal LEA bewaken	Bijstelling bij onvoldoende voortgang				
A2	Kernpartnersoverleg	Doorontwikkeling kernpartners aanpak VO en uitbouwen preventieve inzet	Voortgang in lokaal LEA bewaken	Bijstelling bij onvoldoende voortgang				
B1	Verbreed toelaten binnen regulier onderwijs	Regulier onderwijs, Passenderwijs en gemeente ontwikkelen arrangementen	Het aantal afgegeven TLV's blijft onder het landelijk gemiddelde	Bijstelling indien TLV's harder stijgt dan landelijk gemiddelde				
B2	Basisondersteuning	SWV maakt basisondersteuning inzichtelijk, schoolbesturen bieden basisondersteuning	Voortgang in lokaal LEA bewaken	Bijstelling bij onvoldoende voortgang				
B3	Extra ondersteuning	SWV maakt inzichtelijk welke extra ondersteuning beschikbaar is	Aanbod toetsen aan vraag vanuit onderwijsveld	Bijstelling indien aanbod niet dekkend is				
B4	Specifieke expertise	Afspraken met gespecialiseerd onderwijs over aanbod in de regio	Aanbod toetsen aan vraag vanuit onderwijsveld	Bijstelling indien aanbod niet dekkend is				

C	Functionele samenwerking onderwijs en jeugdhulp	Regionale samenwerking binnen REA op basis van samenwerkingsagenda Lokale samenwerking tussen SWV en toegang lokale jeugdhulp	Jaarlijks vaststellen of overlegstructuren functioneel en dekkend zijn.	Bijstelling op basis van jaarlijkse voortgang				
D	Kaderen ondersteuning onderwijs en zorg met als doel samenwerking op het grijze gebied	Vastleggen taken en verantwoordelijkheden in beslisschema en benoemen 'grijs gebied' met rapport 'Inzicht in zorg in onderwijstijd' van Berenschot (2019) als leidraad	Loket SWV en lokale toegang jeugdhulp evalueren beslisschema in de praktijk	Casuïstiek leidt tot afspraken waardoor het grijze gebied kleiner wordt				
E	Instandhouding en waar mogelijk uitbreiden van arrangementen o.b.v. systeemfinanciering	Structurele systeemfinanciering realiseren in overleg met gemeente Bundeling van gemeenschappelijke ondersteuningsbehoeften naar systeemfinanciering	Jaarlijkse voortgang op bestaande en nieuwe systeemfinanciering	Bijstelling op basis van jaarlijkse voortgang				
F1	Beschikbaarheid van ondersteuning ter voorkoming van thuiszitters	Realiseren van een dekkend aanbod aan ondersteuning	Bij thuiszitters checken of gebrek aan aanbod reden van thuiszitten is	Bij gebrek aan aanbod kernpartneroverleg gericht op een oplossing				
F2	Afstemming onderwijs en jeugdhulp	Structureel kernpartnersoverleg	Bij scholen uitvragen of kernpartneroverleg structureel plaatsvindt	Gesprekken met scholen indien niet het geval				
F3	Doorzettingsmacht	Huidige werkwijze evalueren en actualiseren binnen REA	Ter besluitvorming in OOGO	Handelen naar besluit				
F4	Monitoring	Opzetten pragmatisch monitorsysteem	Output monitor in REA	Bijstellen op basis van evaluatie				